

ΛΕΤΙΣΙΑ ΚΟΛΟΜΠΑΝΙ

Η Ινδία με άηηαξε βαθιά, όπως και την ηρωίδα μου

Η Γαλλίδα συγγραφέας μιλά για τον «Χαρταετό» με
φόντο μια κοινωνία τόσο διαφορετική από τη δική μας

Η χαρισματική και ταλαντούκα συγγραφέας Λετίσια Κολομπανί επανέρχεται με το νέο της βιβλίο «Ο χαρταετός» και ξαναπιάνει το νήμα της «Πλεξούδας» σ' ένα βιβλίο συγκινητικό, βαθύ και οραματικό. Μας διδάσκει ότι δεν πρέπει να θεωρούμε την όποια ευμάθεια ζούμε ως δεδομένη, αλλά μάλλον ως μεγάλη ευτυχία. Και ότι «η εκπαίδευση δεν είναι προετοιμασία για τη ζωή: η εκπαίδευση είναι η ίδια η ζωή». Η Γαλλίδα συγγραφέας μιλά αποκλειστικά στον «Ε.Τ.» με αφορμή τον «Χαρταετό».

Μετά από τη θριαμβευτική πορεία των βιβλίων σας «Η πλεξούδα» και «Οι θριαμβευτριες» ποια η ανάγκη της συγγραφής του νέου σας βιβλίου με τον τίτλο «Ο χαρταετός»; Υπάρχει κάποια ιστορία πίσω από την... ιστορία;

Δεν ήταν στις προθέσεις μου να γράψω ξανά για την Ινδία. Ωστόσο, το γράμμα ενός αναγνώστη, σταλμένο λίγο μετά την έκδοση της «Πλεξούδας», στάθηκε η έμπνευση γι' αυτό το βιβλίο. Αυτός ο Γάλλος συνταξιούχος εκπαιδευτικός πήγε στην Ινδία, στο Ρατζαστάν, να ιδρύσει ένα σχολείο για τα παιδιά ενός χωριού Ανεγγιχτων. Όταν διάβασε την «Πλεξούδα» μου έγραψε για να μ' ευχαριστήσει που μίλησα γι' αυτήν την άγνωστη κοινότητα και μου έστειλε μια φωτογραφία με τρία κοριτσάκια στην αυλή του σχολείου μ' ένα αντίτυπο της «Πλεξούδας» στα χέρια. Αυτή η φωτογραφία με άγγιξε βαθιά. Στο τέλος της επιστολής, ο Ζακ με καλούσε να επισκεφθώ το σχολείο τους. Οι συναντήσεις που έκανα εκεί ήταν πραγματικά αξέχαστες. Εζήτησα δυνατές στιγμές, και όταν

ΓΙΟΥΛΗ ΤΣΑΚΑΛΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΟΣ

επέστρεψα, είχα ήδη κυριευθεί από τη βεβαιότητα ότι έπρεπε να γράψω ένα βιβλίο για αυτό. Έτσι γεννήθηκε ο «Χαρταετός».

Πώς προέκυψε ο τίτλος του βιβλίου; Και πώς αποτελεί «ομπρέλα» για το περιεχόμενό του;

Η Ζυλιέτ Ζοστ, η εκδότριά μου, ήταν που μου πρότεινε να βάλουμε τον τίτλο αυτόν. Ο δικός μου αρχικός τίτλος ήταν «Το Σχολείο της Ελπίδας», αλλά απέπνεε διδακτισμό και ήταν υπερβολικά απλοϊκό. Μου αρέσει η ιδέα της ανύψωσης, του πετάγματος του χαρταετού, που φυσικά συμβολίζει κατά κάποιον τρόπο την παιδική ηλικία, το όνειρο, τη φιλοδοξία για κάτι ανώτερο, πιο όμορφο, καλύτερο.

Πόσο καιρό κράτησε η έρευνα ώστε να μπορέσετε να έχετε μία πλήρη εικόνα και να καταφέρετε να αφουγκραστείτε τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της ηρωίδας σας μέσα από τις σκουριασμένες αντιλήψεις και προκαταλήψεις σε μια χώρα όπως η Ινδία;

Πηγαίνω στην Ινδία σχεδόν κάθε χρόνο, έχω οργώσει κυριολεκτικά τη χώρα και έχω συναντήσει πολλούς ανθρώπους σε απίτητες συνθήκες στο πουθενά, όπως αυτή των Μπιλ στο Ρατζαστάν, αυτή των Ντομ (αυτών που είναι υπεύθυνοι για την καύση των νεκρών), ή ακόμα τις αγροτικές κοινότητες του

CELINE NIESZAWER

Πιστεύω ότι τα λόγια είναι ισχυρά και έχουν δύναμη. Κάποιες αναγνώσεις μπορούν να αλλάξουν μια ζωή

Ουτάρ Πραντές. Ακουγα τους ανθρώπους εκεί να μου λένε την ιστορία τους ο καθένας, να μου μιλούσαν για τις συνθήκες διαβίωσής τους. Ο κύριος πρωταγωνιστής του «Χαρταετού» είναι μια γυναίκα της Δύσης, μια Γαλλίδα σαν εμένα, που βρίσκεται στην καρδιά αυτής της ινδικής κοινωνίας που είναι τόσο, μα τόσο διαφορετική, από τη δική μας. Φυσικά η ηρωίδα έχει τις προκαταλήψεις της, αλλά πολύ γρήγορα της ξεπερνάει. Θα πρέπει πλέον να προσαρμοστεί με τα εκεί δεδομένα, να επανεφεύρει τον ίδιο τον εαυτό της, όπως ακριβώς κάνω κι εγώ όταν επισκεπτόμαι την Ινδία. Κάθε ταξίδι μου εκεί είναι πάντα μια δυνατή εμπειρία, συχνά δύσκολη αλλά άπιστευτα συγκινητική. Τίποτε δεν είναι ποτέ όπως το περιμένεις κανείς. Όλα εκεί είναι έντονα, μοναδικά. Είναι μια χώρα που με άλλαξε βαθιά, όπως άλλαξε και τη Λένα στην ιστορία.

ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Πού στεκόμαστε ως γυναίκες και ως πολίτες του κόσμου τον 21ο αιώνα;

Για τις γυναίκες ο δρόμος είναι ακόμη πολύ μακρύς. Έχουν ακόμη μια μεγάλη διαδρομή να διανύσουν. Σε όλες τις χώρες του κόσμου, χωρίς καμία εξαίρεση, οι γυναίκες εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις, ανισότητες, σωματική, σεξουαλική, λεκτική, κοινωνική, νομική βία...

Η λίστα είναι εξαιρετικά μακριά και όλα τα βιβλία του κόσμου δεν θα ήταν αρκετά για να την καταγγείλουν και να τη στηλιτεύσουν. Θα συνεχίσω όμως, μέσω της γραφής, να καταγγέλλω αυτές τις αδικίες και να ελπίζω σε έναν καλύτερο κόσμο, για τη γενιά των κοριτσιών μας και για όλες τις γενιές κοριτσιών που θα τη διαδεχθούν. Ξαν ένα μικρό κολιμπρί που συνεχίζει να κουβαλάει στο ράμφος του τη σωτήρια σταγόνα του νερού. Θέλω να ολοκληρώσω με αυτή τη φράση του Stendhal: «Η αποδοχή των γυναικών στην τέλεια ισότητα θα ήταν το πιο σίγουρο σημάδι του πολιτισμού και θα διπλασίαζε τις διανοητικές δυνάμεις της ανθρωπίνης φυλής». Θέλω να συνεχίσω να μάχομαι ώστε αυτή η ισότητα γίνει κάποτε πραγματικότητα.

Η λογοτεχνία είναι αντίδοτο στη βία και στην πατριαρχική δομή της κοινωνίας; Είναι ικανή να ανοίξει τα μυαλά;

Πιστεύω ότι τα λόγια είναι ισχυρά και έχουν δύναμη. Φυσικά, είναι απατηλό να πιστεύουμε ότι θα αλλάξουμε τον κόσμο μέσα από τα βιβλία, αλλά νομίζω ότι το διάβασμα μπορεί να ανοίξει το πνεύμα, και μερικές φορές τα βιβλία μπορεί και να μας εμπνεύσουν να αναλάβουμε δράση. Κάποιες αναγνώσεις μάλιστα, μπορούν να αλλάξουν μια ζωή. Σκέφτομαι συχνά εκείνο το παραμύθι για το μικρό κολιμπρί που προσπαθεί, με τις μικροσκοπικές σταγόνες νερού που κρατάει στο ράμφος του, να σβήσει μια φωτιά. Δεν έχει την ψευδαίσθηση ότι θα τα καταφέρει, αλλά καταβάλλει τη δική του προσπάθεια, έστω πενήχρη. Κάθε χειρονομία μετράει, μεγάλη ή μικρή, είμαι απόλυτα πεπεισμένη γι' αυτό.

Ποια πικρά μηνύματα θέλετε να εισπράξει ο αναγνώστης σας μέσα από αυτό το συγκινητικό μα συνάμα τόσο ρεαλιστικό βιβλίο;

Έγραψα αυτό το βιβλίο ως έναν φόρο τιμής στην εκπαίδευση. Η μητέρα μου είναι δασκάλα και εγώ μεγάλωσα σε ένα περιβάλλον εκπαιδευτικών. Τρέφω βαθύ σεβασμό για το έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί και που είναι θεμελιώδες στις κοινωνίες μας. Σήμερα ανησυχώ εξαιρετικά για τις πολυάριθμες απειλές και τις επιθέσεις που γίνονται εναντίον εκπαιδευτικών στη χώρα μου, τη Γαλλία. Δεν τους σεβόμαστε πλέον και κινδυνεύουν. Τι συμβαίνει σε μια κοινωνία της οποίας η εκπαίδευση απειλείται κατ' αυτόν τον τρόπο; Λησμονήσαμε, άραγε, ότι η εκπαίδευση είναι μια ευκαιρία, ένας θησαυρός που πρέπει να τον διαφυλάξουμε πάση θυσία; Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να το τονίσω αυτό και να το επαναλάβω, μέσα από αυτήν την ιστορία.

Γιατί η Λένα φεύγοντας από την Ινδία κλάει ότι δεν βρήκε ποτέ την θέση

της; Τελικά η ζωή μας εξαρτάται από τις επιλογές που κάνουμε ή υπακούμε στη μοίρα, έχοντας την αυταπάτη πως εμείς ορίζουμε τις στιγμές που ζούμε;

Θεωρώ ότι η ζωή μας διαμορφώνεται από τις επιλογές που εμείς οι ίδιοι κάνουμε. Πιστεύω στη δουλειά, στην προσπάθεια, στην υπομονή, στην καλοσύνη. Η Λένα είναι παγιωμένη ανάμεσα σε δύο πολιτισμούς, ανάμεσα σε δύο κοινωνίες. Βρήκε τελικά τη θέση της στην κοινωνία ως δασκάλα, αλλά η τραγωδία που βίωσε στη συνέχεια την κάνει να αμφιταλαντεύεται. Οι περιστάσεις θα την ωθήσουν να ανακαλύψει ξανά τον εαυτό της. Θα αποδειχθεί ωστόσο ανθεκτική. Βοηθώντας τους άλλους, θα σώσει τον εαυτό της. Σημασία δεν έχει τόσο η τραγωδία που της συμβαίνει, αλλά πώς θα την αντιμετωπίσει, πώς θα τη μεταμορφώσει σε κάτι θετικό. Είμαι εμμονική με την έννοια της ανθεκτικότητας, η οποία είναι μια ιδιότητα που τη διερευνώ σε κάθε χαρακτήρα του βιβλίου μου, σε αυτό το μυθιστόρημα, αλλά και στους ανθρώπους γύρω μου. ■